

Huralsalai ziliiji ugtuulan

Hurguuliin zunai kaniikyla gol tyleg dundaa baina. Hurguulinuudta abiaa şimeegyi. Huragsad ba pedagooguud bolbol amaraltajaa xeregleze baina. Huralsalai şine zilde beledxeiin tulada, tedener şine syxe suguulza bainad.

Hurguulinuuddaxi zunai amaraltiin yje xadaa, aradai gegeerelei byxii organizaacnuudta, byxii gegeerelei Aradai komissariaaduudta ton xydelgete, ton energiçine ba şaga xydelmeriliin yje baixa johotol. Zunai haranuuud bolbol huralsalai zilei sydabaaji şidexed baina. Hurguuliin xydelmeriliin amzaltanu huralsalai sine zilde beledxelhe dildana.

Yngeregse huralsalai zill xadaa, şine zilde jixexen erilte tabina. Ene xadaa, tuhaar, martaxaar bişe zil baihan jym. Byxii manai oron, manai byxii hurguulinuud, hurgagşad ba huragsad xadaa, tyryy nauuka tuxai nyker Staalinai xelehen ygilji, deede hurguuliin zorilgonuud tuxai nyker Moolotovoi xelehen ygilji xyxiyyneer sonosohon baina. Ede ygenynd xadaa, tyryy nauukada, revolycioonno orol-dolgoor dyryren, bodoto zna-nida, manai parti ba pravil-tebtiin xytelberlegsedet olohon ugaa jixe udxaşanar tuxai gereselne.

Soveed hurguuliin byxii xydelmerileg sed xadaa, Sojuuzna ba avtonoomno respyyblkenydei Verxoovno Soveediydel hungaltanuud deere bejelylegden, grandioozno politiçeske deeselceli geresener baina. Soveed Sojuuzal azalşad xadaa, kommunistnuud ba partiiin bişeniydei staa-linska bloogoi tylee negen hanalaar golosovalalgaaraa, socialis Exe oronoo bexizyl-xe gehen, bygedearadai xysel ali zergiin xysetejii, manai orondo ynder deere yrgedehen kyltyyre, nauuka ba znaanida olonlitin ermzelge-nli ali zergin aguu jixe bai-hili xarulhan baina.

Soveed xnyydei gerolizm, zavoof ba faabrigud deere staxaanovska xydelesei tarigdahan, kolkozo-no poolinuudal bajan urgasa bolbol enenei tuxai xelene. Gazar bykende, xizargyl jixe ba haixan manai byxii orondo, xnyynd urgana ba huralsana, zyger, gansaxanshi hurguulida huralsana bişe, myn baha eeriingee xydelme-ri deere huralsana. Soveed oron xadaa deeselne, urgana, xysetei bolno.

Ene xadaa, hurguulida ser-joozno ba ynder jixe erilte xene. Huralsalai sine zil bolbol-socialis kyltyyrin nitte deeselcelde sine ba byri ynder sata bolxo baina. Huralsalai sine zilde beledxel xadaa, ja-baza yngeregdehiji miin le dabtaxa bişe. Yngeregse zilei alduuji dabtaa haa, tonsji tese-sygel bolxo baina.

Aradai gegeerelei oorga-

nuudta zunai beledxeli yje ke xydelmerileg sedete xaru-la.

Gebes, RSFSR-ei ba bişe bişe Sojuuzna respyyblkenydei Narkomprosud bolbol ede yroogyydiiji muusa oilgo. Huralsalai prograammuudiiji zoiloogodo jamar tilme erid bişe, xaxadlig jabadal xaragda-na. Şine prograammuud geze nerellegdeggyed xadaa, hargag-sadili xanganaygi. Orod xele ba orod literaturlin johoto prepodovaani xadaa huralsalai sine zilde xanganaygi.

Hurguuli xadaa, huralsalai sine zilde, hurguuliin nahana! yxi xyygediji xysed xabaaduulxa johotol. Yxi xyygedeit ton bagaxanshi proceenten hurguulida orongyl ylexe usa-riji jaabaş gargaza bolxogyi baina. Yngeregse zilde gorodsko hurguulinuudta, byridxelde abtahan 775 mianga 923 yxi xyygedhee 14697 gy, ali 1, 9 procenten hurguulida baihan baina. Xyde hurguulinuudta hurguulagiyydei too nelied olon baigaa. Bygede-tiltin ujalgaat huralsalai geegdexe jabadalili jaabas tesexe argaygi baina. Byridxel muugaar tabihanda, eradai gegeerelei ba nitiin organiza-canuudai xydelmerileg sedet zyghes hula ba xamaagygir eke xeregte xandahanda byxii zemelen toxogdox baina.

Huralsalai sine zilde hurguulinuud xadaa, pedagooguudar xysed xangagdaxa johotol baina. Gebes, dutuu dunda-nuud olon baina. Zişelxede, Rilaazska ooblastida, dunda ba xysed bişe dunda hurguulinuudta, istooriil 160 hurgagşad, orod xele ba literaturlin 400 hurgagşad dutana.

Hurgagşanarlji atesstaacal-

xilin tula praviltebtaar zaag-ning bolzor yngere baina. Tibe jaabas, RSFSR-ei Narkompros bolbol pedagooguudai atesstaacalalgi haatulza baina. Keden arbaad miangan hurgagşad todorxol bişe bai-dala bainad. Ene xadaa, olon tooto hurguulinuud direek-tornyydte xabaadaxa baina. Tedenijli Narkoom tomilloxo johotol baigaa. Tibe, RSFSR-soo, batalgadaxa johotol 5119 direektornydhe mil 2 miang-a saxuu xnyynd oficialelna tomilolgotei boloo. Ene xadaa, huralsalai sine zilde beledxexe jabadala xoxidgyl usar to-xiolduulna.

Huralsalai zilei exinde hurgagşad bolbol huralsalai prograamaar, hurgagşad bolbol yceebnigyd ba huralsalai posobinuudaa xangagdahan baixa johotol. Narkomprosud ta şurgahan, aradai daisadaar bil bolgogdohn, yzengi tra-dicijili erid zaisuulxiji paarti ba praviltebtaar erine. Byxii eriltenyydte xariuusaza şada-xa, huralsalai prograamna bai-xa johotol. Professor Şestakoov xytelberlii doro, SSSR-ei istooriil tobo kyrtsi zi-xooxy xydelmeri bolbol soveed yceebnig xadaa, ali zergiin nauuqna ba xymyzyylegiin eriltenyydte xariuusaza johotoib geze, byxii pedagogiqiess-

Soveed Sojuuz dotor

25 miangan tyxerig şyybe

Ende hajaşag Mogilioovsko sberkaassada nege exener, 1935 onoi urihalamziji 1938 onoi urihalamzaar helgylxe hanal-jabuulagdaza baina. Gegeerelei Narkomaadai hyylei me-deenei johoor, respyyblike dotor, xamta 26213 xyn yzeg bi-seg medexegiydyd baibas, edenei araihan 12554-linu hura-salda zabaaduulagdahan bain-

da. Şaltagaanlıñ gexede, zarim aimagai gegeerelei tahaguudii erxleged ba somsoodeel ty-ryylegseneiri zyghes jamarsji xydelmeri jabuulagyl baihan deereheens bolno.

Zişelxede, Zakaaminai aimag dotor xamtaada 1043 xyn yzeg bişeg medexegiydyd baibas, edenei 418 xyn araihan geze hurasalda xabaaduulag-dahan baina.

Mynəe zilde Orloovsko ooblastida ba byxii Sojuuz dotor tariaanai urgasa jixehain. Ene Ooblastida tariaa xuriaalga exilee. Kraasnoza-reenske raionoi „Tryyd“ geze kolxoozoi kolxooznig Vasiiljev xadaa, gaixamşag-tai hain amzaltatai. Tere kolxooznig bolbol ijyyiniil 18-da jyriin morin zaatkar 23 gektaar xaratariaa xadaza, noormoo 460 proc. dyryrge.

„XVII. xi oktiaabry“ geze kolxoozoi kolxooznig Poddyy-bov gegse ijyyili 20-do jyriin zaatkar 17 gektaar xadahan baina. Ene kolxoozo do emegetşydd xadaa, sta-xaanovskaar xydeldeg. Emeg tei kolxooznig Priaaznikova gegse nege xydelmeriiin yder soo 132 buxal tariaa boohon baigaa.

(„Praavda“)

Ulaan stoliiciin azalşad bolbol Moskva—Xabaarovska—Vladivostoogoi raion marşruudaar buun gyigoe niidelge xehen, oordento Hoodçig V. K. Kokkinaakiiji ba ştyrmaan A. M. Briandiinskii ijyyili 15-da xaluunaar ugtahan baina.

ZURAG DEERE: Oboroonno azyiledberii Nar-koom M. M. Kaganovic, V. K. Kokkinaaki, XTUA-iin vojeenno vozduuşa xysenei naçaalñig A. D. Loktoonov.

Osavaldo Araana xadaa, Ameriklin Xolboco Ştaaduudai praviltebvtol dytelelden orotxol jabadal storoonnig ba praviltebviin politikiđe jixiyleeti xyn geze, vasin-gotoonko kryygte dite xyn geze eli medegdexe baina.

AKS-duudai praviltebvtobolbol, Braziliida eerlingse poziliciji bexizylke talaa-hylyiin haranuuud torşo soogoritol amzaltanuudili tulan-bina. „Integralistnuudai“ vostaanlijii daratai xamta, „Nuju-loork Poost“ bolbol, ene xadaa Urda Ameerikede AXS-dai politikiil ilahan, serjoozno ilalta myn geze bishen baina.

Gebes, Braziliiliin diktator Vaargas bolbol Braziliida fa-sils azaljabuulgilin aktiivnos-tillji xiziarlaxa politikili ton hulaar jabulna.

Vostaanida xabaadahan, olon tooto oficeernyyd ba „integ-ralistnuud“ gemgyide toolog-dohon ba sexe gentendenli eniceexer bogoniox bolzor sooy tirmede huuxaar sydlyylen baina. Eneşli eli daa. Vaargas bolbol „integralist-nuudai“ tuhalamzaar zasaga orohon ba faşils diktaturiin rezimili bejeyylze baina.

A. KAYFMAN.

Likbeezei xydelmerili byxii xemzeegeer haizaruulxa

Manai BMASSR dotor yzeg bişeg medexegiy jabadalili usadaxxa xydelmeri ton hulaar eneeneiñs mil 15-iñs hura-sadag baina. Tarbagatain magai partilina ba soveed ganizaacanuud xadaa, likbeezei xydelmeriliili haizaruulxin xai jamars xemzee abaag-xariu likvedaatornuudaa, pol-xymyzelgin inspektornyd abza, ondoxydelmeride orlaad, likbeezei xydelmeri tahduulza baina.

İlimenyd faaktnuudili t-loxo boolo ha, dursagda-xojor aimag dotor, myn ha bişes aimaguudta yzeg deg baina.

Ene deerehee xarakada, Erim partilina, komsomoolsaa organizaacanuudai ba sombo-kolxoozuudai xytelberilegxii xadaa likbeezei xydelmeri xeregsedeggi ba eñe mani-xe xydelmeri bliş geze, bel-hee xolodxon.

Uşar imheee, oirin bol M- soo, likbeezei xydelmeri haizaruulxa şuxala. Z.

Ilme deerehee, deere dxin sagdahan aimaguudta agirilg cloonno-maassovo xydelmerili. My Xiaaglin, Kabaanskii sa-Bicyyrei aimaguudta urihalma-zaa zaxilga hyylei yjede ne s galtatal jabuulagdahan baihan. Gebes, ene kampaanili tyrgex, dyryrgexin tulada, organizaacanuud anxeralaa bixa johotol.

Hyylei medeegeer, gurbadu-gar tabanzilei urihalamza za-xilga bolbol manai respyybl-ke dotor yşee yrgelzheer. Ijyyiliin 31-el medeegeer, res-pyyblike dotor 17 million, 369 miangan tyxerige xyrter zaxilgaa. Urihalmaza zaxilgaar, Bargaanai, Zedlin a Jaruu-niin aimaguud gegeze jaba-na. Jyjb gexede, ede aimaguudturi ugtahan baina. Eneenii oldohon gazarta, dain baina.

Eneenii oldohon gazarta, saasadaa şinzelgele xixili SSSR-ei nauukiin akadeem-materiaalius elbeggel.

RESPYYBLIKE DOTOR

GOOROD DOTOR

Sinzeze yzemeer uurxai

Korjin aimagai territoori deere, Xezenge goldo sudxhan Berxe geze goloi exinde ba ara teeşee İlxi goldo sudxhan Ara Xeerke geze goloi exinde zedel uurxal bil geze, 1914 onoi yjede şinzelgegdeh baigaa. Ene oldohon zedel uurxal suluun 75 procentti solo dede salgagdahan baina geze xelsedeg. Teed, yne-keereş bajalig bajixe zapas-tai baiza magadgil. Uşar imheee, ene zedel uurxajii zoixo gazarhaa şinzel xyeze, ene-ülli aşaglan xereglee haa zo-xiko geze hanagdanan.

R. Anandiin.

Raionuudai ceen-trnyydiiji zahan şinedxexe projeekt

Buriaad-Mongol respyybl-kiin kommunalna azaxiin Narkomaadai dergede xydelme-riile baibar, goorodoi strojeeniiin projeekt zoixoozo baigaa, gyrenei instityydi bolbol ene zilde Zagrain, Xiaaglin ba Zakaaminai aimaguudta ceen-trnyydiiji zahan haizaruulxa tu-xai projeekt zoixoozo xydelmeri jabuulza baina. Ene bolbol 400 miangan tyatigdeh tabigdahan baina. Gadan, Myn goorodotspecialistnuudatube 4 dabxar, 52 kvartiratal alar luun baisan barigdaxaart, ag be-nei huarin zahabarlagdahan baina. Ene baisan bolbol legen ondo barigdaza dyrygegociali baina.

Poçtoovo-telegraafno xydelmerileg sediiji beledxexe kyryse

Ulaan-Ydiin xelxiee xol-ni ypravlebil bolbol poçto-telegraafna xydelmeri (seexi) sediiji beledxexe zorilg amoli-6 hârlin kyryse neegeed be-

Ene kyrysede xamta 25 hârlin şaxalna. Tereenhee ga-

brigaadina yenichestvo em-

xegde, eneende 46 xyn ralsaza baina. Ene bolbol fo-

nolist, telegrafist, radiist, xelxiee xolboonoi xydel-

leg sediiji azalain prati-deere hurgaza baina.

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAAEV.

KINOOTEATRNUUDTA:

PROGREESS

ERDEM

Taaborha xaninuud

Tyryşşin duralat

GIITEROVSKO AGENTUURA BRAZILIDA

(TYGESXEL)

AXS-duudai eksportteernyydte uridşalan hanuulhan baina.

AXS-dai praviltebvi ab-han ede ba myn busad xem-zejjabuulganaud bolbol bra-zilikska prezideentlii gorito hergezyylken baina. Vaargas bolbol „integralistnuudai“ paartiili xorimzolhon baina. Ene xadaa, Berlinde ba Rime-de jlx xoxidgyl baigaa. Bra-zilikska „integralistnuud“ bolbol byri erideer ba byri enerjic ne jabulga xere instruykce a bahan baina. Maartini 18-da Braziliiliin zasag bolbol, zasaglij unagaaxa ba prezideent Vaargaslii alaxa zorilgoti zaagovorili eliriylen baigaa. Zaagovorisi usadxagdahan baina. „Integralistnuudai“ bair-woo xeden olon toonoi buu zebseg, tereen soo revol-veerry-yd ba svaastika temdegtei kinzaalnuud, myn zaagovorsi-gud xadaa italijska ba germaanska faşistnuudai bair-woo xeden doky-meentnyyd oldohon baina. „Integralistnuudai“ liider Salgaado bolbol ene zaagovorili dara-xa yjede germaanska posoolst-

Aдрес редакции: город Улаан-Удэ, Центросоюзная 19. Телефон ы редакции: Отв. редактора 3-44, отв. секретаря 3-23, сельхозотдела 7-55 и промотдел 5-07.